

Genesis 39: 1-20: Omgaan met verleidingen.

Orde van dienst:

Welkom

Votum en zegengroet

Psalm 119: 1, 4, 64

Gebed

Kindmoment:

Inleiding op Schriftlezing.

Zingen: Psalm 17: 2, 3

Lezen: Genesis 39: 1-20

Nieuw liedboek 990 De laatsten worden eersten.

Preek

Psalmproject Psalm 51 Witter dan sneeuw.

Wet: Tien woorden en Spreuken 3: 1-12

Psalmproject Psalm 1

Gebed

Collecte

Psalmproject 72

Zegen.

Welkom: We lezen vanmorgen verder in de geschiedenis van Jozef, zoon van Jakob.

Deze week nog hoorde ik Marcel van Rosmalen zeggen, dat we ons niet moeten laten leiden door dat oude boek of door een of andere god. Hij zegt, dat we zelf moeten nadenken.

Maar wie dat oude boek goed leest, merkt, dat het nog steeds actueel is. Het gaat over mensen. Het gaat over mij. Het leert mij juist om na te denken.

Gebed: Vader in de hemel, we komen in ons gebed voor uw troon. Als mensen die u willen dienen. Vol ontzag buigen we ons aan uw voeten neer. We komen als mensen, die door uzelf 'mijn kinderen' worden genoemd. We komen daarom ook vrijmoedig en vol vertrouwen. Geborgen. Geliefd.

We komen bij u als smekelingen. Als zwakke mensen, die bij u om uw genade en goedheid smeken.

We komen bij u door uw zoon, Jezus, die onze zonden droeg en de weg naar het leven openbrak.

Uw zoon, die ons laat zien dat uw hart voor ons openstaat. Dag in dag uit.

Help ons om ons hart op u te richten.

Leg door uw Geest uw woorden in ons hart.

Amen.

Inleiding: We lezen deze weken de geschiedenis over Jozef. Vorige week ging het over Jozef, die door zijn broers werd verkocht aan handelaren op weg naar Egypte. Daar werd Jozef als slaaf verkocht.

Kern was toen de vraag: “Waar is God?”.

Want nergens lees je iets over de God van Jozef. Hij lijkt verborgen. Grijpt niet in.

Daarvoor was God heel aanwezig. In gesprekken met Adam en Eva. Ontmoeting met Kaïn, Noach en Abraham. De dromen van Jozef. Maar in Jozefs leven is het stil. God grijpt niet in als hij wordt gehaat. Bijna vermoord. In de put gegoid en later als slaaf verkocht.

In het vervolg, als Jozef als slaaf in het verre Egypte is, lees je de naam van God weer. Er staat heel mooi dit: “De HEER stond Jozef terzijde, zodat het hem goed ging”.

Zelfs zijn heer, Potifar, ziet dit: “Omdat zijn meester zag dat de HEER Jozef ter zijde stond en alles wat hij ter hand nam voorspoedig liet verlopen, was hij Jozef goedgezind: hij maakte hem tot zijn persoonlijk bediende”.

En ook Jozef blijkt rekening met zijn God te houden. Als de vrouw van Potifar hem wil verleiden, zegt hij: “Hoe zou ik zo’n grote wandaad kunnen begaan en zo kunnen zondigen tegen God?”.

De HEER blijkt dus heel nabij. Als Hij zich stilhoudt, wil dat niet zeggen dat hij niet ingrijpt.

Vanmorgen gaat het over de verleidingen, die op Jozef afkomen in dat verre Egypte. In die vreemde cultuur. Over de verleiding door de vrouw van Potifar. Ik vertelde al, dat in Elburg, in de “Zandverhalen”, deze geschiedenis erg mooi is uitgebeeld.

Dia 1

Hier zien we hoe Jakob de mantel om de schouders van Jozef legt.

Dia 2

Daarmee laat hij zien dat voor hem Jozef zijn eerstgeborene is. Niet Ruben, de zoon van Lea, maar Jozef, de zoon van Rachel. Zijn liefste.

Uit diepe jaloezie en haat willen zijn broers hem vermoorden. Dat weet Ruben te voorkomen. Uiteindelijk verkopen ze Jozef aan handelaren op weg naar Egypte.

Dia 3

Daar komt hij aan het hof van Potifar, één van de hovelingen van de Farao.

Dia 4

Jozef wordt verleid door de vrouw van Potifar. Elke dag opnieuw.

Dia 5-7

Totdat hij in de gevangenis wordt gegoid.

Dia 8

Vanmorgen: hoe gaat Jozef met al die verleidingen om en wat leren wij van hem?

Preek:

Verleidingen: de wereld staat er bol van.

De verleiding om macht te hebben. Verleiding van geld en rijkdom. Seksuele verleidingen. dia 9

Het Internet staat er vol van. De verleiding om veel te kopen. De verleiding van alcohol en eten en drinken.

Elke dag komt het naar je toe via TV, reclames, bladen, internet, films.... Het is een dagelijks bombardement. En verleidingen leiden zo maar tot verslavingen.

Want eten en drank en seks en alcohol geven snelle troost.

Als je je rot voelt ga je de stad in en koop je iets voor jezelf. Je voelt je even goed. Je drinkt een glas en vlucht even weg. Je gaat naar een porno-site op internet. Je duikt de koelkast in... Je raakt verslaafd aan deze snelle troost.

Maar, ja, daarna komen dezelfde zorgen toch weer terug. De zorgen van elke dag. De pijn van het echte leven. Je voelt je zelfs nog slechter, omdat je toch weer aan jouw verslaving hebt toegegeven. Je zelfbeeld, je zelfwaardering daalt, en je zoekt opnieuw de snelle troost. Je moet de pijn verzachten. Voelt je minderwaardig, slap. Je wordt geplaagd door schuldgevoel.

En dus word je weer gevoelig voor de snelle troost van drank, drugs of de seks op het Internet. Dat is je vriend geworden. Zo werkt dat.

Maar de schrijfster Connie Palmén schrijft: **“Een verslaving is een vriendschap zonder vriend”**. Dia 10

Zij bedoelt: op de korte termijn heb je even verlichting van de pijn, maar op de langere termijn raak je veel kwijt: zelfvertrouwen, geld, vriendschappen, respect van anderen. Sommigen zijn hun baan kwijt geraakt of hun gezin. En vaak lijdt je geloof ook onder het toegeven aan verleidingen. Want je denkt zomaar bij jezelf: “Hoe kan God nog respect voor mij hebben? Mij liefhebben? Wil hij nog wel vergeven?”.

En je bidt niet meer.

Leest geen bijbel meer en ook de kerk is een plek waar je je alleen maar slecht voelt. Er is veel te verliezen.

Hoe ga je daarmee om? Met al die verleidingen?

We leren iets van Jozef. Hoe doet hij dat?

Want ook hij komt nogal wat verleidingen tegen in dat verre Egypte.

Vraag: **Hoe ga je om met verleidingen?** dia 11

We komen in de geschiedenis drie verleidingen tegen:

1. Macht
2. Seks
3. Wanhoop

1. Macht.

Jozef komt als slaaf in het land van de macht. Tot diep in het zuiden tonen torenhoge tempels de macht van Egypte. Zoals deze tempel: **Abu simbel**. Op de grens met Sudan. Dia 12

Iedereen, die via de Nijl de grens met Egypte passeerde, kreeg deze tempel te zien.

Egypte was een wereldmacht in die dagen. Dia 13

Trots zat de farao op zijn hoge troon. **Farao**, de zoon van Ra, de zonnegod. Verslaafd aan macht.

Wat moet dat een verpletterende indruk op Jozef gemaakt hebben. Die herdersjongen.

Hij wordt op de markt als slaaf gekocht door Potifar. Een man, die aan het hof van de Farao wekte. Bevelhebber van de lijfwacht. Een man in het midden van de macht.

Jozef komt bij hem in dienst en valt blijkbaar al snel op.

Potifar ziet hoe Jozef zijn werk doet. Hoe goed zijn werk uitpakt. De HERE zegt Jozef.

Was het Jozefs eerlijkheid? Zijn bescheidenheid? Werklust?

In ieder geval: Potifar vertrouwt deze slaaf alles toe. Heel zijn huis. En Jozef krijgt zo een hoge positie in het huis van deze bevelhebber.

Jozef krijgt macht.

Wat doet Jozef met deze verleiding?

Gaat hij nu voor zichzelf leven en laat hij anderen voor zich draven? Moet iedereen nu buigen voor meesterslaaf Jozef?

“Daar had je toch over gedroomd, Jozef!? Weet je nog? Toen bij je vader thuis?

Dat ze allemaal voor jou zouden buigen? Ze hebben je toen uitgelachen en bespot, gehaat, maar nu is het je kans! Nu is het jouw beurt!”.

Gaat hij zijn vrijheid opeisen? Een troon?

Wat doet Jozef met zijn macht?

Hij dient zijn meester Potifar.

Hij dient en de HEER zegent hem. Het gaat goed in het huis van Potifar door Jozef. Sjalom.

Had de HERE dat niet jaren geleden ook niet beloofd aan Abraham: je zult tot een zegen worden voor de volken. Een licht. En omwille van Jozef zegent de HEER het huis van Potifar.

En Potifar zag dat.

Het leven van Jozef was helder, doorzichtig. Tot op de naam van God.

Er staat zelfs heel mooi: “Omdat zijn meester zag, dat de HEER Jozef ter zijde stond.....”.

Heeft hij met Jozef gesproken?

Over zijn land. Zijn God.

Heeft Jozef daar niet voor geschaamd?

Kennen we dat ook niet van Jezus?

De zoon van God. Machtig. Gediend door tienduizenden engelen.

Maar hij gebruikte zijn macht niet voor zichzelf. Niet om zelf te schitteren. Niet om te veroordelen en te vernietigen. Hij gebruikte zijn macht om te dienen.

Geboren in een stal. Mens als wij in zwakheid in een wereld, die ook toen al bol stond van de verleidingen. Hij werd een slaaf. Stierf zonder aanzien aan een kruis.

Hij was een knecht.

We leren van Jozef en Jezus om trouw te dienen op de plek waar God ons plaatst.

Dia 14

Gewoon dienen.

Ook als het moeilijk is. Juist als het moeilijk is.

Als je bespot wordt. Als mensen tegenvallen. Als je offers moet brengen.

Dien de ander en wees een licht.

2. Seks.

Dia 15

Er komt nog een verleiding op Jozef af.

Misschien nog wel moeilijker dan de eerste: de verleiding van een vrouw.

Want Jozef is een vreemdeling in een vreemd land. Ver van huis. Ver van zijn familie en dus eenzaam.

Hij kan wel een beetje troost en warmte gebruiken! Die jongen van vlees en bloed. En welke man wordt niet gestreeld in zijn mannelijk ego als een vrouw zo nadrukkelijk naar hem verlangt?

Veel mannen zouden zeggen: "Kom op Jozef, dat kun je niet laten lopen!".

Daar komt bij: Jozef is een slaaf. Hij is het bezit van zijn meester en dus ook van de vrouw van de meester. Kan hij haar bevel wel naast zich neerleggen?

De verleiding is nog sterker.

Want er staat, dat de vrouw van Potifar ziet dat Jozef mooi en aantrekkelijk is.

Een mooie jongen.

Ze laat haar oog op hem vallen: voortdurend had ze in de gaten waar Jozef was en wat hij deed. Ze verlangde naar Jozef.

Op een dag zegt ze: "Kom bij me liggen".

Jozef weigert.

Maar dat doet Jozef niet één keer.

Er staat in vers 10, dat zij dat elke dag deed.

Elke dag probeerde ze Jozef te verleiden.

Dia 16

Hij wordt dus niet één keer verleid, maar dag na dag.

Wij maken vaak een fout als we aan verleidingen denken. Dan denken we aan één groots moment, waarop we opeens verleid worden. Eén dramatische confrontatie. Opeens oog in oog met een kans om in één keer rijk te worden door een verdachte transactie. Opeens oog in oog met een mooie man of vrouw. Waarbij het ook nog eens heel duidelijk is dat je verleid wordt.

Ja, dan hoeft het niet zo moeilijk te zijn om 'nee' te zeggen en een moment van victorie te vieren.

Maar, zo gaat het vaak niet. Het gaat stap voor stap. Dag na dag.

Het begint heel klein.

Een keer een glas met je vrienden. Een keer een joint proberen. Een warme site op het Internet, waar je toevallig op terecht komt. Een beetje zwart geld, dat wel heel goed uitkomt.

En je zegt: "Ach, één keer is toch niet zo erg? Ik kan er wel tegen! Hou het in de hand!".

Ja, maar als het elke dag terugkomt?

Als het steeds sterker wordt?

Jozef zegt "Nee!". Elke dag.

Waarom? Hoe kon deze jongen dat?

Was die vrouw eigenlijk niet zo mooi?

Het staat er niet. Ze was de vrouw van de man onder de Farao. Die zal echt wel mooi en aantrekkelijk zijn geweest.

Het zal ook niet zijn, omdat Jozef seks niet goed vond. Hij zal later trouwen en kinderen krijgen.

In de Bijbel is seks niet slecht. De liefde is door God zelf aan de mens gegeven.

Om de liefde letterlijk handen en voeten te geven. Om elkaar te omhelzen. Van elkaar te genieten. Lees het Hooglied.

Daar hoeft je helemaal niet stiekem over te doen.

Seks is niet slecht. Verlangen naar seksualiteit is goed. Mooi.

Maar als verlangen verleiden wordt, kan het anderen stuk maken. dia 17

Als het alleen maar om lust gaat, wordt het misbruik.

Nee, Jozef heeft twee goede redenen:

dia 18

*Hij wil niet naar bed gaan met de vrouw van zijn meester. Zijn meester die hem zoveel vertrouwen heeft gegeven. Die hem het beheer over heel zijn huis heeft gegeven. Heel zijn huis. Zoveel!

Jozef is dankbaar en heeft respect.

*En nog dieper. Hij zegt ook dit: "Hoe zou ik dan zo'n grote wandaad kunnen begaan en zo zondigen tegen God?"

Dia 19

Hij heeft een band met God! Ondanks alle tragedies in zijn leven heeft hij nog een band met God. En deze God betekent zoveel voor Jozef, dat hij de verleiding kan weerstaan.

Dit is een belangrijke.

Vaak zie je dat de band met God slechter wordt door de verleidingen om je heen. God kan een sta-in-de-weg zijn voor je gevoel. Want God verbiedt overspel, geldzucht, machtswellust, ...

Daarnaast kan je band met God moeilijk zijn, omdat je ook steeds weer voor verleidingen valt.

Elke dag worstel je met het Internet. Eén muisklik en je zit weer op die porno-site. Je wilt het niet, maar het gebeurt toch weer. Dag na dag. Het is ook zo dichtbij. Op je PC. Op je mobiel.

Het lijkt zoveel sterker dan je geloof.

Je voelt je schuldig. Je voelt je vies. Je zelfbeeld wordt afgebroken. Je raakt in de war over jezelf. Je voelt dat dit niet klopt met je band met God en omdat de verleidingen van het Internet veel sterker zijn, dichterbij, wordt je band met God met de dag zwakker.

Je bidt al lang niet echt meer.

Hoe kom je daar uit?

dia 20

Nou, kijk naar Jozef: hij vlucht.

Dia 21

Hij beseft blijkbaar dat de vrouw van Potifar te mooi is, te verleidelijk. Hij kan er niet tegenop.

Jozef weet: "Ik moet hier weg!"

Hij vlucht.

Dia 22

Jezus zal later zeggen: "Als je oog je tot zonde verleidt, ruk het uit.... Als je hand je tot zonde verleidt, hak hem dan af..."

Hij bedoelt: 'vlucht!'. Zó radicaal. Blijf niet in de buurt van de zonde. Als drank je zwakke plek is, moet je het niet in huis halen. Als geld je zwakke plek is, moet je je geld samen met een goede vriend beheren. Als je makkelijk te veel geld uitgeeft in de stad, moet je hulp zoeken. Als je een zwak hebt voor het lichaam van kinderen, dan moet je geen onderwijzer willen worden. Als je steeds weer naar porno zoekt moet je je PC in de huiskamer zetten en hulp zoeken.

Vlucht!

Ja, maar hoe kan ik dat? Wat geeft me daarvoor de kracht? Want ik ben juist vaak zo zwak. Ik wil juist helemaal niet vluchten.

Hoe kom ik los van al die verleidingen?

Dat kan door je band met God.

Dia 23

Door de vele verleidingen en door je zwakheid heb je namelijk de sterke neiging om het geloof in God los te laten. God los te laten. Je band met mensen in de kerk. Want je schaamt je. Hoe kan God mij nog zien?

En ik denk dat veel mensen, veel jongeren, God zo zijn kwijtgeraakt. Door schaamte.

Je denkt: "Ik moet er eerst van loskomen! En dat moet ik zelf doen".

En je balt je vuisten en je zegt: "Dit wil ik niet meer!" en je onderdrukt je verlangens. Je wilt sterker zijn. Je wilt er niet meer aan denken. "Het zal me lukken! Ik wil niet zwak zijn!".

Doet Jozef dat ook? Nee, helemaal niet.

Hij kijkt niet naar binnen om zijn gevoelens te onderdrukken en eenzaam de strijd aan te gaan met zichzelf.

Dia 24

Hij kijkt naar buiten. Naar God. Hij betreft God in zijn strijd.

Hij zegt: "Het is zonde tegen God".

Zoals David zal zeggen na zijn overspel met Bathseba: "Tegen U, tegen U alleen heb ik gezondigd".

Anders gezegd: de kracht om de verleiding te weerstaan komt niet uit zijn wil, uit zijn gebalde vuisten, maar uit zijn hart. Jozef wil God niet kwijt. Hij neemt geen afstand van God, maar trekt God erbij. Hij roept: "HEER, help mij! Ik redt het niet alleen in dit vreemde land. Zegen mij! Houd mij vast!".

En dan vraagt hij iets van God, dat God ook graag wil. Hij wil jou vasthouden. Hij wil jou bevrijden. Hij wil jou hulp geven.

Dat zie je heel mooi terug in het leven van Jezus. Hij ondervindt ook veel verleidingen in zijn leven. De verleiding om zijn macht te gebruiken om zijn vijanden te vernietigen. En ook Jezus was een man van vlees en bloed. De verleiding om voor Satan te knielen en zo koning te worden. Niet de vernedering, niet de omweg langs het kruis.

Dia 25

Hebreeën 4 zegt heel mooi, dat "Jezus kan meevoelen met onze zwakheden omdat hij, net als wij, in elk opzicht op de proef is gesteld, met dit verschil, dat hij niet vervallen is tot zonde. Laten we dus zonder schroom naderen tot de troon van de genadige, waar we telkens als we hulp nodig hebben barmhartigheid en genade vinden".

Je hoeft je dus niet te schamen voor je zwakheid. Dat weet de HERE allang.

Je hoeft het niet alleen te doen. Door zijn Heilige Geest wil hij je helpen.

Zoek kracht in zijn liefde voor jou.

Zoek de hulp van de mensen, die God aan je geeft.

3. Wanhoop.

Dia 26

Want kijk eens hoe het verder gaat.

Jozef wil gehoorzaam zijn aan God en vlucht.

De vrouw van Potifar kan nog net zijn kleed vastgrijpen om hem tegen te houden. Maar Jozef laat zijn kleed achter en loopt weg.

En dat kleed wordt zijn val.

Eerst wordt zijn bebloede veelkleurige kleed het valse bewijs van zijn dood.

Nu wordt zijn mooie Egyptische kleed het valse bewijs van zijn overspel.

Want de vrouw van Potifar is zo vernederd, dat ze Jozef aangeeft bij haar man Potifar. Met haar verhaal. Dat Jozef haar verleidde: "Kijk, hier is zijn kleed!". En Potifar kan niet anders dan Jozef oppakken en in de gevangenis gooien.

Jozef is opnieuw alles kwijt.

Daar zit hij. En niet een paar dagen, nee maanden, jaren.

Je zou er wanhopig van worden.

Hij zou kunnen denken: "Is dit het nu? Is dit mijn beloning? Wie is die God van Abraham eigenlijk?".

Zo ervaren veel mensen dit in hun leven.

Je hebt je ingezet voor God. Je hebt tegen verleidingen gestreden. Je bent trouw gebleven in je huwelijk. Offers gebracht. Maar dat betekent niet dat het makkelijker werd in je leven. Wat kan de HERE toch hard zijn!

Maar kijk dan eens naar Jozef. Wat doet hij?

Hij blijft trouw en vol ontzag voor God.

En wat Jozef nog niet wist, dat weten wij wel: na jaren zal hij bevrijd worden door de Farao zelf. Hij wordt onderkoning. Een licht in die donkere wereld vol afgoden en macht.

Zoals ook Jezus trouw bleef aan zijn Vader. Zelfs op het kruis zei hij: "Vader in uw handen leg ik mijn geest".

Wij mogen leren van Jozef en Jezus. Hoop putten. Vertrouwen.

Op een dag haalt hij ons uit de put en geeft hij nieuw leven.

Soms in dit leven al zoals bij Jozef.

Soms na dit leven.

Amen.
